

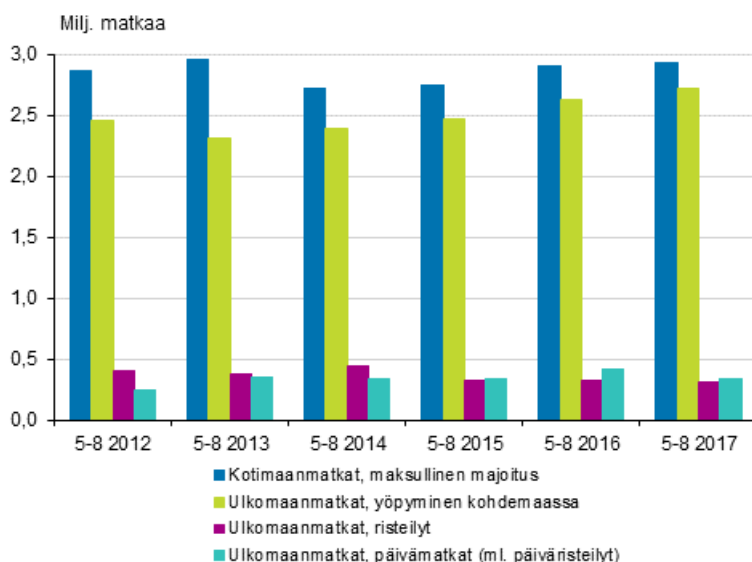
Suomalaisten matkailu

2017, kesä (1.5.-31.8.2017)

Suomalaiset matkustivat kesällä 2017 kotimaan lisäksi Etelä-Eurooppaan

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan suomalaisten tekemien matkojen määrä pysyi ennallaan touko-elokuussa 2017 edellisvuoteen verrattuna niin kotimaassa kuin ulkomailla. Suomalaiset matkustivat kuitenkin erityisesti heinäkuussa aiempaa vuotta enemmän Etelä-Eurooppaan. Toisaalta Viroon tehtiin yöpymisen sisältäneitä matkoja vähemmän kuin edelliskesänä.

Vapaa-ajanmatkat touko-elokuussa 2012-2017* (pl. kotimaan ilmaismajoitusmatkat)



Vuoden 2017 toisella kolmanneksella 15–84-vuotiaat suomalaiset tekivät 16,2 miljoonaa matkaa, kun lasketaan yhteen kotimaan ja ulkomaan vapaa-ajanmatkat sekä työ- ja kokousmatkat. Matkamäärässä ovat mukana yöpymisen sisältäneiden matkojen lisäksi myös ulkomaan päivämakat.

Kotimaassa yöpymisen sisältäneitä vapaa-ajanmatkoja tehtiin touko-elokuussa 11,3 miljoonaa. Ilmaismajoitusmatkoja näistä oli 8,4 miljoonaa, joka oli saman verran kuin viime vuoden touko-elokuussa.

Vapaa-ajanmatkoja, joiden aikana yövyttiin maksullisessa majoituksessa, tehtiin 2,9 miljoonaa ja suosituimmat matkakohteet sijaitsivat Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa. Uusimaa säilytti kärkisijansa kesän matkailumaakuntana. Maksullisen majoituksen sisältäneitä kotimaanmatkoja tehtiin myös saman verran, kuin edellisvuoden touko-elokuussa.

Heinäkuu oli kotimaassa odotetusti kesäkauden suosituin matkustuskuukausi, sillä silloin tehtiin 1,1 miljoonaa maksullisen majoituksen sisältänyttä matkaa ja 2,6 miljoonaa ilmaismajoitusmatkaa. Näistä heinäkuussa tehdyistä matkoista 17 prosenttia suuntautui Uudellemaalle.

Ulkomaille tehtiin touko-elokuussa kaikkiaan 3,4 miljoonaa vapaa-ajanmatkaa. Lukuun on laskettu mukaan yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat, risteilyt ja päivämatkat. Ulkomaan vapaa-ajanmatkoista yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä matkoja tehtiin 2,7 miljoonaa. Risteilyjä, joiden aikana yövytään ainoastaan laivalla, tehtiin 0,3 miljoonaa. Lähes kaikki risteilyt suuntautuivat Ruotsiin tai Viroon. Päivämatkoja ulkomaille tehtiin touko-elokuussa myös 0,3 miljoonaa. Näistä kaksi kolmasosaa oli Viroon tehtyjä päiväristeilyjä.

Kesällä ulkomaan vapaa-ajanmatkoille lähdettiin useimmiten lentäen tai laivalla. Meriteitse tehtiin 1,4 miljoonaa matkaa ja ilmojen halki 1,5 miljoonaa matkaa. Autolla Suomen rajojen ulkopuolelle suuntautui 0,3 miljoonaa matkaa.

Heinäkuu oli myös ulkomaanmatkojen osalta kesäkauden suosituin matkustuskuukausi. Yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä matkoja tehtiin kokonaisuudessaan 20 prosenttia enemmän kuin heinäkuussa 2016. Etelä-Eurooppaan suuntautuneet matkat lisääntyivät edellisvuoden heinäkuuhun verrattuna yli 60 prosenttia. Välimeren rannoille matkoja tehtiin tämän vuoden heinäkuussa kaikkien aikojen ennätysmäärä, eli 230 000.

Vapaa-ajanmatkailu Viroon väheni edellisvuoden kesästä. Kohdemaassa yöpymisen sisältäneitä matkoja suuntautui etelänaapurimme 640 000, yönyliristeilyjä 130 000 ja päiväristeilyjä 230 000. Päiväristeilyt lisääntyivät viime vuoden vastaavasta ajankohdasta, yönyliristeilyt pysyivät samalla tasolla ja kohdemaassa yöpymisen sisältäneet matkat vähentyivät.

Myös vapaa-ajanmatkailu Ruotsiin väheni hieman edellisvuoden kesästä. Kohdemaassa yöpymisen sisältäneitä matkoja suuntautui länsinaapurimme kesäkaudella 380 000 ja yönyliristeilyjä 190 000.

Venäjälle suuntautuva vapaa-ajanmatkailu väheni myös edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta.

Keski-Eurooppaan suuntautuneet vapaa-ajan matkat lisääntyivät. Läntiseen Keski-Eurooppaan matkoja tehtiin 330 000, näistä Iso-Britanniaan 110 000. Itäiseen Keski-Eurooppaan matkoja tehtiin 210 000.

Suomen viime kesän viileästä ja usein sateisestakin suvisäästä matkattiin myös varmemman auringonpaisteen kohteisiin Etelä-Eurooppaan. Välimeren pohjoispuolen valtioiden huippuhelteiseen kesään tehtiin yhteensä 610 000 matkaa, joka oli huomattavasti enemmän kuin edellisvuoden touko-elokuussa. Välimeren suosikkivaltioihin, Espanjaan, Italiaan ja Kreikkaan, matkojen määrä lisääntyi yli 20 prosenttia verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan.

Yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä matkoja tehtiin kokonaisuudessaan hieman enemmän kuin viime vuoden touko-elokuussa. Valmismatkoja näistä yöpymisen kohdemaassa sisältäneistä matkoista oli neljännes.

Valmismatkat eivät kuitenkaan ole kesäaikaan sen suosituimpia kuin muuhunkaan aikaan vuodesta. Viron yöpymisen kohdemaassa sisältäneistä matkoista 40 prosenttia oli valmismatkoja. Kreikkaan suuntautuneista matkoista pakettimatkoja oli 81 prosenttia. Sen sijaan Espanjaan ja Italiaan tehdyistä vapaa-ajanmatkoista vain pieni osa oli valmismatkoja. Espanjan-matkoista paketteja oli 12 prosenttia ja Italian-matkoista 25 prosenttia.

Vaikka touko-elokuussa ulkomailla vietetyistä lomaöistä kaksi kolmesta kului hotelleissa, niin varsinkin kesäaikaan myös sukulaisten ja tuttavien luona yövytään, sillä joka kuudes ulkomailla vietetty lomayö kului sukulaisten ja tuttavien luona.

Vapaa-ajanmatkailu on kesäkaudella selkeästi vilkkaampaa kuin muuhun aikaan vuodesta. Kotimaanmatkoja, joiden aikana yövytään maksullisessa majoituksessa, tehdään paljon enemmän kesäaikaan, samoin kuin kotimaan ilmaismajoitusmatkoja. Myös ulkomaille matkatessa yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat lisääntyvät, mutta risteilyjen ja päivämatkojen määrässä ei ole havaittavissa minkäänlaista kesähuippua, vaan ne ovat suosittuja ympäri vuoden.

Vapaa-ajanmatkojen lisäksi kotimaassa tehtiin lähes miljoona työ- ja kokousmatkaa. Ulkomaille suuntautui 0,6 miljoonaa työ- ja kokousmatkaa (ml. kohdemaassa yöpymisen sisältäneet matkat, risteilyt ja päivämatkat). Työmatkat kotimaassa vähenivät, mutta ulkomaille suuntautuneet työmatkat lisääntyivät viime vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen suomalaisten matkailu -tutkimuksesta, jota varten haastateltiin kesä-, heinä-, elo- ja syyskuussa yhteensä 4 709 iältään 15–84-vuotiasta suomalaista.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1. Suomalaisten matkat ja niiden muutos touko-elokuussa 2017*.....	5
Liitetaulukko 1.2. Suomalaisten matkat touko-elokuussa 2012-2017*.....	6
Liitetaulukko 2. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, touko-elokuussa 2015-2017*.....	6
Liitetaulukko 3. Kotimaanmatkoilla käytetyt kulkuvälineet touko-elokuussa 2015-2017*.....	7
Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain touko-elokuussa 2015-2017*.....	7
Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat matkatyyppin ja kohteen mukaan touko-elokuussa 2015-2017*.....	8
Liitetaulukko 6.1. Matkat Viroon ja Ruotsiin matkatyyppin mukaan touko-elokuussa 2015-2017*.....	9
Liitetaulukko 6.2. Matkat Viroon ja Ruotsiin synn mukaan touko-elokuussa 2015-2017*.....	9
Laatuseloste: Suomalaisten matkailu 2016.....	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1. Suomalaisien matkat ja niiden muutos touko-elokuussa 2017*

Matkatyyppi			Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Touko-elokuu yhteensä	Vuosi muutos, % 5-8/2017* - 5-8/2016
			1 000 matkaa					
Matkoja yhteensä			3 390	4 130	4 960	3 760	16 240	0
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä	2 090	2 830	3 650	2 730	11 310	0
		Maksullinen majoitus	460	630	1 090	740	2 920	1
		Ilmaismajoitus	1 630	2 200	2 560	1 990	8 380	0
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	740	860	1 080	690	3 370	0
		Yöpyminen kohdemaassa	560	630	940	590	2 720	3
		Risteily	..	120	320	-4
		Päivämatka (ml. päivärasteily)	..	110	340	-20
Työ	Kotimaa	Yhteensä	340	250	150	200	950	-4
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	220	190	..	140	620	18

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 1.2. Suomalaisien matkat touko-elokuussa 2012-2017*

Matkatyyppi			Tammi-huhtikuu					
			2012	2013	2014	2015	2016	2017*
			1 000 matkaa					
Matkoja yhteensä			16 480	16 150	15 880	15 390	16 190	16 240
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä	11 750	11 500	11 180	10 650	11 300	11 310
		Maksullinen majoitus	2 870	2 960	2 720	2 750	2 900	2 920
		Ilmaismajoitus	8 880	8 540	8 450	7 900	8 400	8 380
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	3 110	3 040	3 170	3 130	3 380	3 370
		Yöpyminen kohdemaassa	2 460	2 310	2 390	2 470	2 630	2 720
		Risteily	410	380	440	320	330	320
		Päivämatka (ml. päivärasteily)	250	350	340	340	420	340
Työ	Kotimaa	Yhteensä	1 070	1 140	1 000	1 020	980	950
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	560	470	520	580	520	620

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 2. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, touko-elokuussa 2015-2017*

Kohdemaakunta	Matkat maksullisessa majoituksessa			Matkat ilmaismajoituksessa			Kotimaan vapaa-ajanmatkat yhteensä		
	5-8/2015	5-8/2016	5-8/2017*	5-8/2015	5-8/2016	5-8/2017*	5-8/2015	5-8/2016	5-8/2017*
	1 000 matkaa			1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	2 750	2 900	2 920	7 900	8 400	8 380	10 650	11 300	11 310
Uusimaa	480	480	550	990	1 120	1 320	1 470	1 600	1 860
Varsinais-Suomi	340	240	270	670	650	720	1 010	890	990
Satakunta	150	300	280	310	350	370	460
Kanta-Häme	220	240	320	280	310	410
Pirkanmaa	280	280	380	900	870	840	1 180	1 160	1 220
Päijät-Häme	..	110	..	390	460	340	450	570	430
Kymenlaakso	250	320	310	290	390	390
Etelä-Karjala	250	240	240	310	330	310
Etelä-Savo	170	180	170	500	600	630	670	780	800
Pohjois-Savo	190	150	140	500	490	520	690	640	650
Pohjois-Karjala	100	..	110	220	340	360	320	420	470
Keski-Suomi	170	220	110	700	700	610	870	910	730
Etelä-Pohjanmaa	140	140	150	310	450	310	450	590	460
Pohjanmaa	230	160	190	310	170	250
Keski-Pohjanmaa	100	100	110	120	120	140
Pohjois-Pohjanmaa	200	270	190	700	700	610	910	980	800
Kainuu	..	120	..	190	180	210	280	300	300
Lappi	160	200	170	470	450	340	630	650	510
Ahvenanmaa - Åland	100	110

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 3. Kotimaanmatkoilla käytetyt kulkuvälineet touko-elokuussa 2015-2017*

Kotimaanmatkan kulkuväline	Vapaa-ajan matkat			Työmatkat		
	5-8/2015	5-8/2016	5-8/2017*	5-8/2015	5-8/2016	5-8/2017*
	1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	10 650	11 300	11 310	1 020	980	950
Auto	8 830	9 240	9 160	670	650	630
Bussi	590	740	870
Juna	960	890	990	190	200	140
Lentokone	100
Muu	280	340	230

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain touko-elokuussa 2015-2017*

		5-8/2015		5-8/2016		5-8/2017*	
		1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %
Matkoja yhteensä		2 470	100	2 630	100	2 720	100
Pohjoismaat	Yhteensä	450	18	550	21	590	22
	Norja	120	5	100	4	110	4
	Ruotsi	280	12	380	14	380	14
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	770	31	930	35	820	30
	Venäjä	100	4	130	5	120	4
	Viro	640	26	740	28	640	24
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	520	21	510	19	550	20
	Läntinen Keski-Eurooppa	390	16	310	12	330	12
	Itäinen Keski-Eurooppa	130	5	190	7	210	8
	Britannia	100	4	110	4
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	630	25	550	21	680	25
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	160	6	140	6	200	7
	Italia	120	5	110	4	110	4
	Kreikka	140	6	120	5	160	6
	Turkki	110	4
Amerikka	Yhteensä
Afrikka	Yhteensä
Aasia ja Oseania	Yhteensä

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat matkatyyppin ja kohteen mukaan touko-elokuussa 2015-2017*¹⁾

Kohde		Ulkomaanmatkan syy					
		5-8/2015		5-8/2016		5-8/2017*	
		Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Työmatkat yhteensä	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Työmatkat yhteensä	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Työmatkat yhteensä
		1 000 matkaa		1 000 matkaa		1 000 matkaa	
Matkoja yhteensä		3 130	580	3 380	520	3 370	620
Pohjoismaat	Yhteensä	720	180	840	140	860	220
	Norja	130	..	110	..	130	..
	Ruotsi	540	110	650	100	630	130
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	1 170	120	1 390	140	1 210	110
	Venäjä	150	..	240	..	150	..
	Viro	990	..	1 080	100	990	..
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	520	180	510	130	550	210
	Britannia	100	..	110	..
	Ranska	100
	Saksa	130
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	630	..	550	..	680	..
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	160	..	140	..	200	..
	Italia	120	..	110	..	110	..
	Kreikka	140	..	120	..	160	..
	Turkki	110
Amerikka	Yhteensä
Afrikka	Yhteensä
Aasia ja Oseania	Yhteensä

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 6.1. Matkat Viroon ja Ruotsiin matkatyyppin mukaan touko-elokuussa 2015-2017*

Matkatyyppi		Viro			Ruotsi		
		Matkat 5-8/2015	Matkat 5-8/2016*	Matkat 5-8/2017*	Matkat 5-8/2015	Matkat 5-8/2016*	Matkat 5-8/2017*
		1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä¹⁾		1 060	1 180	1 060	650	750	760
Vapaa-aika	Yhteensä ¹⁾	990	1 080	990	540	650	630
	Yöpyminen kohdemaassa	640	740	640	280	380	380
	Risteily	120	130	130	190	190	190
	Päivämatka (ml. päiväristeily)	220	210	230
Työ	Yhteensä ¹⁾	..	100	..	110	100	130

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 6.2. Matkat Viroon ja Ruotsiin syyn mukaan touko-elokuussa 2015-2017*

Matkan syy		Viro			Ruotsi		
		Matkat 5-8/2015	Matkat 5-8/2016*	Matkat 5-8/2017*	Matkat 5-8/2015	Matkat 5-8/2016*	Matkat 5-8/2017*
		1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä¹⁾		1 060	1 180	1 060	650	750	760
Vapaa-aika	Yhteensä ¹⁾	990	1 080	990	540	650	630
	Sukulaisten ja ystävien tapaaminen	110	170
	Loma	870	970	860	430	500	390
	Muu henkilö kohtainen syy
Työ	Yhteensä ¹⁾	..	100	..	110	100	130

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Laatuseloste: Suomalaisten matkailu 2016

Tilastotietojen relevanssi

Suomalaisten matkailu -tutkimus sisältää tietoa suomalaisten tekemistä matkoista ja vuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrästä. Tutkimuksen kohteena ovat yöpymisen sisältäneet matkat kotimaassa ja ulkomaille sekä päivämatkat ulkomaille.

Tutkimuksen tietoja käytetään suomalaisten kotimaanmatkailun ja ulkomaille suuntautuvan matkailun seuraamisessa. Tiedot on tarkoitettu erityisesti valtionhallinnon, matkailualan yritysten ja järjestöjen sekä tutkijoiden käyttöön. Valtionhallinnon osalta tietoja käytetään lähinnä maksutaselaskelmissa. Tutkimuksen tietoja raportoidaan myös Eurostatille eli Euroopan yhteisön tilastovirastolle matkailutilastoasetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan.

Tilastokeskus kerää tilaston tiedot otospohjaisella puhelinhaastattelututkimuksella. Otoshenkilöt edustavat Suomessa vakituisesti asuvaa 15–84-vuotiasta väestöä.

Tiedot kerätään vapaaehtoisuuteen perustuen. Yksilökohtaiset tutkimustiedot ovat tilastolain (280/2004, 12§) mukaan luottamuksellisia.

Matkailun määritelmään liittyy olennaisesti tavanomaisen elinpiirin käsite. Maailman matkailujärjestön (World Tourism Organisation, UNWTO) mukaan matkailu on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä korkeintaan yhden vuoden.

Matkakohteiden luokituksessa käytetään Tilastokeskuksen kunta- ja valtioluokitusta tilastovuodelta.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Suomalaisten matkailu -tutkimus koostuu kahdesta osasta. Kuukausitutkimuksessa kerätään tietoa suomalaisten tekemistä matkoista, niiden lukumääristä ja ominaisuuksista. Kerran vuodessa tehdään ns. vuositutkimus, jonka avulla selvitetään tutkimusvuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määriä.

Tutkimus on otospohjainen puhelinhaastattelututkimus, jossa käytetään tietokoneavusteista haastattelulomaketta. Matkatutkimuksen haastattelut tehdään keskitetysti Tilastokeskuksen puhelinhaastattelu- eli CATI-keskuksesta. Tiedot kerätään tutkimusvuoden helmikuun ja tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuun välisenä aikana. Haastattelut käydään heti kuukauden päätyttyä 2–3 viikon aikana.

Matkustaneita henkilöitä selvittävän vuositutkimuksen tiedot kerätään tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Aiemmin Tilastokeskuksen kenttähaastattelijat tekivät vuositutkimuksen haastattelut puhelimitse eri puolilla Suomea. Tilastovuodesta 2012 lähtien tutkimuksen vuosiosa liitettiin osaksi CATI-keskuksessa käytävää kuukausihaastattelua.

Kummassakin osatutkimuksessa perusjoukkona on väestötietojärjestelmän 15–84-vuotias Suomessa vakituisesti asuva väestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät kuitenkin pysyvästi laitoksessa olevat henkilöt. Otokset poimitaan systemaattisella otannalla, ja ne edustavat perusjoukkoa kattavasti iän, sukupuolen, asuinalueen ja äidinkielen suhteen.

Matkatutkimuksen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien yhteensä noin 28 200 henkilöä vuodessa. Tilastovuotta koskevat tiedot saadaan 12 erillisellä otoksella. Kuukausittainen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien 2 350 henkilöä, kun se sitä ennen oli 2 200 henkilöä. Samaa otosta käytetään myös kuukausittaisen kuluttajabarometrin tiedonkeruussa. Haastatteluissa kohdehenkilöiltä kysytään tietoja haastattelukuukautta edeltävän kuukauden aikana päättyneistä matkoista.

Tammikuun haastattelujen yhteydessä kysytään lisäksi edeltävän vuoden matkailusta. Vuositutkimuksessa vastaukset esitettyihin kysymyksiin ovat kyllä/ei-muotoa. Haastatteluissa käydään läpi erilaisia matkaryhmiä, ja kohdehenkilöiltä kysytään, oliko hän tehnyt tämän matkaryhmän matkoja viitevuoden aikana.

Vastaustiedot korotetaan painokertoimilla perusjoukon tasolle. Vuodesta 2012 lähtien kunkin kuukauden painokerroin korotetaan kuukauden väestömäärälle (väestörakenteen ennakkotiedot). Ositteena ovat

vastaajan ikäluokka, sukupuoli ja asuinalue (suuralue). Ennen vuotta 2012 ositteena käytettiin vain sukupuolta.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Matkatutkimuksen tietosisältöä laajennettiin erityisesti vuosina 1995–1997 vastaamaan EY:n matkailutilastodirektiivin (95/57/EY) vaatimuksia. Vuonna 1996 tutkimuksen piiriin sisällytettiin yöpymisen sisältävien matkojen lisäksi ulkomaille tehdyt päivämatkat, joten nykyisessä laajuudessaan tutkimus antaa varsin kattavan kuvan suomalaisten matkailusta. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät enää ainoastaan kotimaan päivämatkat.

Vuoden 2012 lomakeuudistuksen jälkeen vastaaja ei enää itse päättää matkan tyyppiä, vaan se päätellään annetuista vastauksista. Matkoilta kysytään kaikki käytetyt yöpymismuodot, joten maksullisen majoituksen matkat saadaan lajiteltua automaattisesti oikein. Tämä vähentää virheitä ja mahdollistaa tarkemman tilastoinnin.

Matkatutkimuksen vastauskato vuositasolla on keskimäärin 48 prosenttia. Kato on yksi merkittävämpiä virhelähteitä, sillä kadon suuruus vaikuttaa välittömästi painokertoimien suuruuteen. Mitä suurempi kato on, sitä suuremmiksi painokertoimet muodostuvat.

Otannasta aiheutuvaa satunnaisvaihtelua kuvataan matkojen ja matkoja tehneiden henkilöiden vuosiestimaateille laskettujen 95 prosentin luottamusvälien avulla.

Taulukko 1. Matkamäärien luottamusvälit matkatyypeittäin vuonna 2016

Matkatyyppi	N	Summa	Keski-hajonta	95% luottamusväli	
				alaraja	yläraja
1 000 matkaa					
Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa	1 728	6 420	140	6 140	6 700
Kotimaan vapaa-ajanmatkat ilmaismajoituksessa	5 085	19 510	200	19 130	19 890
Työ- ja kokousmatkat kotimaassa	999	3 860	120	3 640	4 090
Ulkomaan vapaa-ajan päivämatkat (ml. päiväristeilyt)	274	980	60	860	1 090
Ulkomaan vapaa-ajanristeilyt	309	1 140	60	1 010	1 260
Ulkomaan vapaa-ajanmatkat, yöpyminen kohdemaassa	1 625	6 100	140	5 820	6 380
Ulkomaan työ- ja kokousmatkat	535	21 060	90	1 890	2 230

Tulokset esitetään kymmenentuhannen tarkkuudella. Ennen vuotta 2012 alle 10 000 olevia lukumääriä ei julkistettu, vaan ne merkittiin epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2012 vuoteen 2015 alle 50 000 on merkitty epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2016 lähtien alle 100 000 on merkitty epävarmaksi tiedoksi.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tetoja matkojen määristä julkaistiin vuoteen 2011 asti kuukausittain 4–5 viikon kuluttua tilastokuukauden päättymisestä. Vuodesta 2012 lähtien ennakkotietoja julkaistaan neljän kuukauden välein 4–7 viikon sisällä jakson päättymisestä.

Vuositiedot julkaistaan Suomalaisten matkailu -tutkimuksen kotisivuilla 3–4 kuukauden kuluttua vuoden päättymisestä.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkaistaan vain Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Suomalaisten matkailu -vuosijulkaisua tuotettiin painettuna tilastovuoteen 2008 asti.

Vuositietoja matkoista on saatavilla matkaryhmittäin ja kohdealueittain Internet-sivujen tietokantapalvelussa. Matkaryhmittäiset aikasarjat alkavat vuodesta 1991 ja kohdealueittaiset vuodesta 2000.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Säännöllisesti matkatutkimusta on tehty vuodesta 1991 alkaen. Vuosina 1991–1994 Tilastokeskus tuotti matkatutkimusta Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) toimeksiannosta. Nämä vuodet ovat keskenään vertailukelpoisia, sillä käytössä olivat yhdenmukaiset menetelmät. Vuonna 1995 tutkimus siirtyi kokonaan Tilastokeskukselle. Samana vuonna aloitetut sisältö- ja menetelmämuutokset ovat vaikuttaneet tietojen vertailukelpoisuuteen vuosien 1995–1999 välillä. Matkatutkimuksen tietosisältö sekä laskenta- ja tiedonkeruumenetelmät pysyivät ennallaan vuosina 2000–2009. Vuosina 2010 ja 2012 tapahtuneiden tiedonkeruun muutosten takia luvut eivät ole täysin vertailukelpoiset edellisiin vuosiin.

Vuoden 2000 alussa tutkimusta alettiin tehdä joka kuukausi yhdessä Kuluttajabarometrin kanssa keskitetysti. Tätä ennen tutkimuksen tiedot kerättiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tiedonkeruun yhteydessä, neljännesvuosittain vuosina 1996–1999 ja sitä ennen kolmannesvuosittain.

Vuonna 2000 matkan enimmäispituus muuttui 90 päivästä 365 päivään Maailman matkailujärjestön (UNWTO) ohjeiden mukaisesti. Tietojen vertailtavuutta heikentää jonkin verran myös se, että alkaneiden matkojen sijaan tilastovuodesta 2000 alkaen kohdehenkilöiltä on kysytty tietoja tutkimusjaksolla päättyneistä matkoista.

Tiedonkeruuta muutettiin vuonna 2010 siten, että haastattelukuukauden tutkimusjaksoa on lyhennetty kahdesta kuukaudesta yhteen kuukauteen, eli tiedustelu koskee vain haastattelukuukautta välittömästi edeltäneen kuukauden aikana päättyneitä matkoja aiemman kahden edellisen kuukauden sijaan. Aikaisemmin lopulliset tiedot kunkin kuukauden matkojen määristä saatiin kahden eri otoksen keskiarvona, muutoksen jälkeen luvut perustuvat yhteen otokseen.

Vuodesta 2012 lähtien matkailutilastot laaditaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan. Samalla kohdejoukko laajeni 15–74-vuotiaista 15–84-vuotiaisiin, otettiin käyttöön tarkemmat painokertoimet ja haastattelulomakkeelle tehtiin merkittäviä muutoksia. Uudistuksen takia tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa. *Ikäryhmän* laajentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–5 prosenttia. *Painokertoimen* tarkentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–3 prosenttia. Muuttuneiden kysymysten vaikutusta saatuihin tuloksiin on vaikea määrittellä. Matkatyyppien päättely annetuista vastauksista (vastaajan oman luokittelun sijaan) on siirtänyt osan matkoista toiseen ryhmään. Tarkentuneella ohjeistuksella on pyritty vähentämään tavanomaiseen elinpiiriin kuuluvan liikkumisen määrää tilastossa.

Tiedot matkustaneista henkilöistä ovat vertailukelpoisia eri vuosien välillä. Vuositutkimusta matkustaneista henkilöistä tehtiin 1991–2011 työvoimatutkimuksen yhteydessä ja sen jälkeen matkatutkimuksen liitteenä.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Suomalaisten matkailu -tutkimus tilastoi matkailun kysyntää. Matkailun tarjontaa Suomessa kuvataan kuukausittain ja vuosittain julkaistavassa Tilastokeskuksen **Majoitustilastossa**. Se sisältää tietoja mm. hotellien majoituskapasiteetista ja sen käytöstä sekä yöpymisistä majoitusliikkeissä matkailijan asuinmaan mukaan eriteltynä.

Matkailun satelliittitilinpito (Tourism Satellite Account, TSA) on tilastojärjestelmä, jossa matkailun taloudellisia vaikutuksia kuvataan monipuolisesti ja kattavasti. Matkailun tilinpidon luvut julkaistaan **Visit Finlandin** tilastopalvelu Rudolfin nettisivuilla.

Suomen ja ulkomaiden välistä matkustajaliikennettä tilastoivat meriliikenteen osalta **Liikennevirasto** ja lentoliikenteen osalta **Finavia**. Näistä tilastoista ei kuitenkaan käy ilmi matkailijoiden kotimaa. **Suomen matkatoimistoalan liitto** (SMAL) julkaisee vuosittain nettisivuillaan tilaston “Lentäen tehdyt vapaa-ajan valmismatkat ja markkinaosuudet”, josta selviää matkatoimistojen kautta ostettujen matkojen määrä kohdemaittain.

Lisätietoja

Taru Tamminen 029 551 2243

Teemu Okkonen 029 551 2634

Vastaava tilastojohtaja:
Sami Saarikivi

liikenne.matkailu@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Suomalaisten matkailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-8837 (pdf)